

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

109. An qui habuit rem cum matre, vel sorore teneatur in confessione hanc circumstantiam explicare? Et an omnes gradus consanguinitatis specie distinguantur à gradibus affinitatis? Et notatur diverso ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

commisi fornicationes cum consanguinea intra lineam rectam. Hæc omnia Ouiedo; cuius sententiæ, tanquam probabiliori ego adhareo: non nego tamen sententiam Lugo esse probabilem, qui quidem *num. 3. 11.* optimè docet, quod incestus cum nouerca si pater uiuat, habet malitiam specie distinctam, ac haberet si pater obiisset, etiam si nouerca virum alium duxerit.

RESOL. CIX.

An qui habuit rem cum matre, vel sorore, teneatur in confessione hanc circumstantiam explicare?

Et an omnes gradus consanguinitatis specie distinguantur à gradibus affinitatis?

Et notatur diuerso modo violari pietatem cognatorum occidendo, quam fornicando; & hoc etiam intelligendum est etiam in sacrilegiis, v. g. diuerso modo violatur Religio fornicando cum virgine sacra Deo, quam percuciendo illam, &c. Ex part. 1. 1. tr. 8. & Misc. 8. Ref. 63.

Sup hoc sup. in Ref. 107 & in omnibus aliis eius primæ annot.

§. 1. **A**firmatiè respondet Fagundez in *decal. tom. 2. lib. 6. c. 6. num. 25.* vbi sic ait: Primò eos, qui committunt incestum in primo consanguinitatis gradu veluti cum matre, aut cum sorore, aut cum filia, aut filius cum matre, teneri hanc circumstantiam primi gradus consanguinitatis in vtraque linea recta, & transuersa in confessione explicare, quia est peccatum distinctum specie à reliquis omnibus gradibus, & non sufficit dicere; commisi incestum in gradu prohibito; sed opus est declarare, in primo gradu consanguinitatis; imò non sufficit dicere; commisi incestum in primo gradu consanguinitatis, sed opus est explicare lineam, in qua commissus fuit, rectam, vel transuersam; quia licet primus gradus consanguinitatis non distinguatur specie, si sit linea recta; à primo gradu consanguinitatis lineæ transuersæ; habet tamen primus gradus consanguinitatis lineæ rectæ specialem deformitatem quæ notabiliter aggravat peccatum: circumstantiæ autem notabiliter aggravantes sunt de necessitate confessionis: nam parentes debent filiis bonam educationem, morum informationem, ac disciplinam, & filij parentibus naturalem subiectionem, & reuerentiam, & hæc ad inuicem violantur, si ad inuicem commisceantur: deinde frater debet forori, & foror fratri naturalem quandam ac mutuam fidelitatem, quæ etiam contra omne ius naturæ violatur ad inuicem, si ad inuicem nefarie copulentur, quare opus est etiam explicare primum hunc gradum consanguinitatis lineæ transuersæ, dicendo; peccavi in primo gradu consanguinitatis lineæ transuersæ.

Sup. hoc in Ref. seq. prope finem, vers. plus addens. & in Ref. 1. post seq. §. Nota etiam.

2. Et rursus cum omnes gradus consanguinitatis specie distinguantur à gradibus affinitatis, opus est etiam declarare sitne incestus commissus in specie affinitatis, vel consanguinitatis. Deinde licet omnes huiusmodi consanguinitatis gradus (excepto primo) tam lineæ rectæ, quam transuersæ qui à reliquis specie distinguuntur, non distinguantur specie, si inter se comparantur, habent tamen circumstantiæ notabiliter aggravantes, & minuentes, quæ necessariò sunt explicandæ: nam quamuis omnes consanguinitatis gradus lineæ rectæ sint contra eandem virtutem pietatis, & reuerentiæ, quam iure naturali filij, & filia parentibus, quis, & proavis debent; & licet etiam omnes gradus lineæ transuersæ sint contra eandem virtutem fidelitatis, & custodiæ qua fratres in sorores, & sorores in fratres attinguntur, tamen hæc pietas & reuerentia gradu lineæ rectæ, & hæc fidelitas gradu lineæ transuersæ, est maior, aut minor,

prout propinquiori, aut remotiori gradu continguntur; & sic quo propinquior est gradus in vtraque linea, eò grauior est circumstantia, & magis aggravans: quare tenetur etiam incestuosus in confessione explicare gradum consanguinitatis, in quo incestum commisit, dicendo; peccavi in primo, secundo, tertio, vel quarto gradu consanguinitatis lineæ rectæ, vel transuersæ, vt patet. Et idem cum proportione quadam dicendum est de gradibus affinitatis. Ita Fagund. & alij.

3. Verum hanc sententiam quoad primam partem, non verò quoad aliam sustinet etiam. Card. Lugo de *penit. disp. 1. 6. sect. 3. n. 145.* vbi sic ait; Septimò obici solet, quia in incestu explicari debet gradus consanguinitatis, & affinitatis, licet non afferant ij gradus diuersitatem specificam: ergo solum debent explicari propter maiorem grauitatem intra eandem speciem.

4. Respondetur, si incestus non sint specie diuersi ex graduum diuersitate non esse gradus in confessione explicandos, de quo latius *infra* *sect. 6.* An verò sint specie diuersi est magna quaestio, de qua Valquez in *presenti. dub. 4. à n. 11.* & mihi probabile est differre specie coïtum cum parentibus ab aliis omnibus propter specialem deformitatem, quæ oritur ex speciali reuerentia parentibus debita, quæ non debetur aliis consanguineis. Probabile etiam videtur differre specie coïtum cum fratre, aut sorore ab aliis, quia probabilis est hunc esse iure naturæ interdicitum, vt cum communi probat latè Th. Sanchez de *matrimon. disput. 5. 2. num. 1. 1.* & hoc quidem propter specialem fecunditatem, quæ est in illa coniunctione, eò quod fratres ab incunabilis conuientes, & simul nutriti nimis procliuus essent ad coïtum, nisi naturæ freno cohiberentur ob illam nimiam coniunctionem. In reliquis autem gradibus prohibitis transuersalibus consanguinitatis non videtur esse differentia specifica, sed grauitas maior, vel minor non necessario explicanda, prout ipsi etiam Authores contrariæ sententiæ concedunt, tertium vel quartum, non esse necessariò explicandum, imò aliqui idem dicunt de secundo, eò quod non aggravat notabiliter. De gradibus verò affinitatis probabile est primum gradum lineæ rectæ differre specie ab aliis, eò quod habeat specialem quandam deformitatem, propter reuerentiam quasi paternam debitam uxori patris, vel marito matris. De aliis verò gradibus transuersalibus verius videtur non esse explicandos in particulari, quia non addunt diuersitatem specificam. Scio aliquos concedere nullum profus gradum consanguinitatis, vel affinitatis esse necessariò explicandum, sed solum malitiam incestus, etiam si sit cum filia vel sorore, quam sententiam post alios sequitur Diana in *tract. de circumstantiis aggravantibus resolut. 3. 1.* vbi alios refert. Hæc verò Lugo; cui adde Dicaëll. vbi *infra*, & Leand. de *Sacrament. tom. 1. tract. 5. disput. 8. 3. 9. 36.* Sed licet supradictæ opiniones sint probabiles, ego tamen non recedo à sententia negativa quam olim docui, nempe in his casibus non esse explicandos gradus consanguinitatis, & affinitatis, etiam si esset primus, & præter alibi à me adductos, hanc sententiam sequuti sunt me citato Ioannes de Soria in *epilogo Summarum part. 2. tract. 1. sect. 1. disput. 6. 8. 9. numero 6.* & me citato Henric. in *op. Select. sect. 8. 9. 1. 4. num. 3. 1.* & me citato Martin. de San. Ioseph in *Monit. Confess. tom. 1. lib. 1. tom. 20. de Penit. n. 20.* & me citato Mazuchellus de *cas. reseruat. disp. 2. cap. 4. diff. 5. n. 28.* Vnde nouissimè me cito hanc sententiam tanquam probabilem admittit Trullench in *Decalog. tom. 1. lib. 6. cap. 2. dub. 6. n. 5.* & me citato Dicaëll. de *Sacr. to. 2. tr. 8. disp. 9. dub. 6.*

dub 6. n. 274. vbi sic ait: Nihilominus quamuis quædæ de reuerentia graduum in recta linea, & transfertali in consanguinitate inter se, & in affinitate inter se probabilis existimem; non videtur improbabile consanguinitatis gradus inter se & affinitatis inter se non distingui specie; atque adeo peccatum cum consanguineo in vno, aut altero gradu esse eiusdem speciei, quamuis sit notabiliter maior malitia inter propinquiores, quam inter minus propinquos. Vnde non desunt teste Corduba q. 2. lib. 1. quæst. ... qui existimant gradus consanguinitatis non esse necessario inter se distinguendos, & explicandos in confessione, sicut nec gradus affinitatis inter se; quin sufficiat penitentem dicere se cognouisse personam consanguineam non declarando gradum consanguinitatis, aut affinem, non declarando gradum affinitatis, quod alij vel verum, vel probabile docent. Legatur Diana, qui ita probabiliter sentientes affert plures 1. part. 17. resol. 31. inter quos Hurtado, qui putat in eadem linea omnia esse eiusdem speciei. Imò Caietanus etiam in diuersa linea 2. 2. q. 154. art. 9. quem & alios refert Diana non solum ibi part. 1. tract. 4. resol. 67. & p. 4. tract. 4. resol. 234. & p. 5. tract. 14. resol. 57. Hucusque Dicastillus.

5. Remanet itaque satis probabilis nostra sententia, quam iterum hic confirmare volui ad compescendam audaciam quorundam Religiosi, qui his diebus vocant hanc sententiam latam & improbabilem; O lepidum caput! Non desinat tamen hic adnotare, Dicastill. vbi supr. num. 275. docere, diuerso modo violari pietatem cognatorum occidendo quam fornicando, intelligendum etiam est in facilegiis: diuerso enim modo violatur Religio fornicando cum virgine sacra Deo, quam percutiendo illam. Quamuis enim oppositum videatur docere S. Th. 2. 2. q. 99. art. 3. ad 2. docens eandem esse speciem, virginem sacram percutere, aut fornicari cum illa; ibi tamen distinguit species sacrilegij, vt alia sit in res sacras, alia in locum, alia in personas, sed vt rectè interpretatur Vasquez, ea diuisio non est in species infimas, sed in subalternas: In quo Vasq. etiam ipse num. 19. sui memor (nisi fortè alij id notauerint in postumo libro) notat se retractare doctrinam quam tradidit tom. 1. in 3. part. disput. 98. cap. 4. & merito quidem, quia alio modo seruatur reuerentia personæ sacræ seruando illius castitatem, non vitando illam, quam seruando illius sanitatem, & vitam, non percutiendo, sicut locus etiam sacer alio modo violatur furto, aut extrahendo hominem à loco sacro (quæ duo non putat Vasquez differre) & alio modo violatur effusione seminis, aut sanguinis. Hæc Dicastillus.

RESOL. CX.

An gradus cuiuslibet inter se affinitatis, vel consanguinitatis sint in confessione distinguendi? Vel an sufficiat, si penitens dicat se personam consanguineam cognouisse, non declarando gradus consanguinitatis; & se personam affinem cognouisse non declarando gradum affinitatis? Et an consanguinitas sit distinguenda in confessione ab affinitate? Ex part. 4. tractat. 4. & Misc. Refol. 234.

DE hac re alibi actum est, nunc tamen tantum adducam verba Gasparis Hurtado de Sacram. disp. 9. de penit. difficult. 4. §. Quid sic asserunt. Difficile existimamus, gradus ipsos consanguinitatis inter se, & gradus affinitatis inter se esse

necessario distinguendos, quia difficile est, gradus ipsos consanguinitatis inter se, vt pote inter se eiusdem speciei, & gradus affinitatis inter se, vt pote inter se eiusdem speciei, addere malitiam distinctam secundum speciem, quamuis intra eandem speciem addant notabiliter maiorem illi, qui sunt propinquiores, ob quod non desunt (vt Corduba quæst. 2. refert) qui existimant, gradus consanguinitatis non esse inter se necessario distinguendos, & explicandos, neque gradus affinitatis inter se, sed sufficere, si penitens dicat, se personam consanguineam cognouisse, non declarando gradus consanguinitatis, & se personam affinem cognouisse, non declarando gradum affinitatis. Ita Hurtado, & ante illum Caietanus in 2. 2. quæst. 154. art. 9. plus addens, & tenens, consanguinitatem non esse distinguendam ab affinitate, quia malitia incestus, quam consanguinitas addit, est eiusdem speciei cum malitia, quam addit affinitas; licet quoad vtrumque negetur à Nauarro in manual. cap. 16. numero 3, vbi tenet, in confessione consanguinitatem esse necessario distinguendam ab affinitate, sicut & gradus cuiuscumque inter se.

Sup. hoc in Ref. præterita §. Er rursus, & in Ref. seq. §. Nota etiam.

RESOL. CXI.

Quis concupierat sapius habere copulam cum matre, & filia, quæsiuit à me, an teneatur istam circumstantiam in confessione aperire? Et notatur consanguinitatem ab affinitate, & gradum affinitatis, & consanguinitatis non differre specie; ideo hoc non est necessarium explicare in confessione. Ex part. 10. tr. 15. & Misc. 5. Ref. 13.

1. Respondi negatiuè, & quod desiderans luxuriari cum duabus fœminis, quarum vna est mater, & altera eius filia non consanguineæ, aut affines concupiscenti non addat circumstantiam specialem, quia si adderetur, maxime ex incestu, sed hoc verum non est, quia peccatum incestus contrahitur solum quando quis concupiuit, vel copulam habet cum muliere iam ante sibi consanguinea, vel affine, supponit enim parentelam inter peccantes, ex qua denominatur incestus desiderium, vel copula, cum debeat causa præcedere suum effectum, parentela enim est causa, cur peccatum dicatur incestus. Quare cū iste desiderans luxuriari cum illis duabus fœminis inter se sanguine coniunctis in primo gradu, non sit illis cognatus, nullatenus incestum mentale neque externum cum illis primo committere, ita in terminis docet Bordonus in decisionibus Miscellaneis, decisione 109.

2. Nota etiam obiter id, quod probabiliter olim docui gradus affinitatis, & consanguinitatis inter se non differre specie, quod præter Doctores alibi adductos tenet me nouissimè citato Martinus de San Ioseph in Monita Confessariorum, tom. 1. lib. 1. tract. 10. de penitentia, numero 10. & 11. vbi sic ait. [La consanguinidad, y afinidad, es muy probable que no son diuersas especies porque en ambas es vna la causa de la prohibicion y assi en el versiculo que declara, quando dirimen si sit affinis por la afinidad entiendo tambien la consanguinidad.

Sup. hoc in Ref. præterita, prope finem, vers. plus addens, & in alio §. eius annot.

3. Los grados de consanguinidad y afinidad no difieren en especie entre si, y assi no es necesario declarar en la confession el grado de parentesco que ay con la persona que se conocio carnalmente, porque todos los grados son de vna misma especie in genere moris: y assi aunque es mas grave

Sup. hoc sup. in Ref. 107 & in omnibus aliis eius primæ not.